ՓՈՒՆՋ

Թիւ 1237 — ՇԱԲԱԹ — 1877 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ թէ՛ առանձինն և թէ՛ խառն նիստ ըրին քաղաքական ու կրօնական ժողովները. բայց Ս. Պատրիարք Հօր առթիւ դարձեալ թափուր էր։ Երէկ ալ, ինչպէս հարկ էր, բաւական խորհրդակցութիւն եղաւ զինուորագրութեան խնդրոյն վրայ. բայց այս անգամ ալ չեն կրցեր որոշել Բ. Դրան գրուելիք պատասխանը, և քաղաքական ժողովը հարկ համարեր է սպասել՝ զինուորագրութեան կանոնագրութեան վրայ կայսերական կառավարութեան ընելիք փոփոխութեանց՝ որոնք քիչ օրէն կտեսնուին։

Անաչառ խօսելով՝ ո՛չ միայն այս, այլև ուրիշ շատ խնդրոց կարգադրութեան կնճռոտելուն կամ յապաղելուն գլխաւոր պատճառ կըլլայ, ժողովներէն կամ Պատրիարքարանէն Ս. Պատրիարք Հօր բացակայութիւնը։ Հիմա, որ իւր բնակարանը Պատրիարքարանի քթին տակ կդտնուի, գոնէ զինուորագրութեան պէս փափուկ խնդրոց վերաբերեալ ժամանակ պարտի Նորին սրբազնութիւնը ներկայ դտնուիլ վարչական ժողովոց նիստերուն, և իւր կարծիքներն ու դիտողութիւններն՝ փոխանակ իրացուստ և իմաստնաւորի յայտնելու՝ ժողովոց մէջ արտադրել համոզմամբ և յորդորանօք։ Պէտք է, անյապաղ վերջ տալ այս տարտամ ընթացքին. եթէ արդարև Նորին սրբազնութիւնը անձնական տկարութեան պատճառաւ ա՛յլ եւս չկրնար պատրիարքական պաշտօնը վարել, պէտք է անյապաղ տնօրինել զարժանն. առաջիկայ ուրբաթ օրը Ազգային ժողովոյ սովորական նստին օրն է. ամեն բանէ յառաջ պատրիարքական հրաժեշտի խնդրոյն վերայ խորհելու է. կա՛մ խորհրդական և կա՛մ տեղապահ մը կարգելու է Նորին սրբազնութեան համար։ Կըսեմք, թէ երէկ սկսեր է իւր ստորագրութեան մէջէն «Պատրիարք Կ. Պոլսոյ» բառերն ալ վերցունել. յորմէ կհետեւի թէ այս անգամ բոլորովին կպնդէ իւր հրաժարման վրայ։ Կըսեմք, թէ երէկ ժողովոց չնախագահելէն զատ, իւր բնակարանէն ալ բացակայ է եղեր։ Դարձեալ կըսեմք, այս տարտամ ընթացքը թէև ամեն ժամանակի բայց առաւել ներկայիս համար ո՛չ նուազ վնասակար է։

Վսեմափայլ Ստեփան փաշա Ասլանեան՝ որոյ Վիեննա գտնուիլը յայտնի է, քանի մ՝օրէն մայրաքաղաքս կդառնայ։

Մանչեսթրի պատուարժան ազգայնոց մէջ ազգային Հիւանդանոցի համար հանդանակեալ 150 անգ. լիրան այս շաբթու Պատրիարքարան հասաւ, ուստի Հիւանդանոցի մեծ. Հոգաբարձութեան կյանձնուի։

Մեր նախորդ թերթովը Տէմիթօխայի մէկ նամակը հրատարակած էինք։ Այսօր ալ հետևեալն կհրատարակեմք մեծաւ գոհութեամբ և շնորհակալեօք։

Գահիրէ 5/17 1877

• • • Էֆէնտի.

Տեղւոյս բարեխնամ Առաջնորդ գեր. Տէր Մեսրովպ Սրբազան Արքեպիսկոպոսը, անցեալ կիւրակէ յատենի Ս. Եկեղեցւոյ ամենապատիւ Ներսէս Արքեպիսկոպոս, Տաճկաստանի ընդհանուր Պատրիարքի մի շրջաբերականը կարդաց. շրջաբերականը կըհրաւիրէր ազգայինս յօգնութիւն մեր թշուառ եղբարց որք գաղթած են ի Կ. Պոլիս։

Մեր ազգասէր Առաջնորդը արտասուալից աչերօք կը նկարագրէր պատերազմի անգութ հարուածները զորս մէն մի գաղթական կրած էր և ճանապարհորդութեան ամեն վտանգները արհամարհելով ի Կ. Պոլիս իւր ազգակցաց կարեկցութեան ապաւինած։

Նորին Սրբազնութիւնը այնպիսի ազդու և ջերմեռանդ յորդորներ կը կարդար և այնպիսի հայրական արտասուալից աղերսներ կուղղէր առ հօտն իւր որ ամեն ներկայ հաւատացեալ գթութեան և կարեկցութեան կաթիլներով կը համապատասխանէր Նորին Սրբազնութեան ազնիւ և առաքինի զգացմանցը։

Գեր. Մեսրովպ Սրբազանը միւս օր շրջաբերական մի պատրաստեց և յանձնեց զայն Քաղաքական ժողովոյս անդամներէն Նշան էֆէնտի Գալֆաեանի։

Սոյն ազգասէր և գործունեայ անձը ամեն աշխատութիւն յանձն առնելով և մոռնալով իւր անձնական զբաղմունքները շրջագայեց՝ ամեն տեղ՝ նաև հեռու գիւղեր, և յաջողեցաւ արդարև յուսացուածէն աւելի արդիւնաւորել իւր յանձն առած նուիրական պաշտօնը։

• • • Էֆէնտի, յուսով եմ, որ գեր. Մեսրովպ սրբազանի մարդասէր նպատակը պիտի պսակուի յօրինակ մեր ուրիշ բարեպաշտ Հովիւներու. և Քալֆաեաններ չպիտի պակսին ի սէր գաղթական կարօտելոց ամենայն զոհողութիւնն յանձն առնուլ և Հովուաց քրիստոնավայել նպատակը դիւրացնել։

Կը հաւաստեն ինձ թէ գեր. Մեսրովպ Սրբազան կը ղրկէ այսօր առ հաշիւ 50 օսմանեան ոսկի առ Սրբազան Պատրիարքն և թէ միւս հաւաքելի գումարներն ևս պիտի փութայ ժամ առաջ հասցնել։

Ներփակեալ ցանկ մի պիտի գտնէք, որ նուիրատուաց մէկ մասին անունները կը պարունակէ, զոր եթէ բարեհաճիք հրատարակել, ներկայիս հանդերձ՝ շնորհակալ կընէք զիս, և բոլոր ազգասէր սրտերը։

Ա. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Մեծ. նամակագրին յիշած 50 լիրան այս շաբթու Պատրիարքարան հասաւ։ Նուիրատուաց ցուցակը առաջիկայ առթիւ կհրատարակեմք յօժարակամ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պոպերազմեան՝

Սև ծովու Էրէյլիի Գայմագամը հեռագրեր է Իսարէի–մախսուսէի շոգենաւուց տեսչութեան, թէ Տրապիզոն երթևեկող Մէրսին անուն թղթատար շոգենաւն այս անգամ մայրաքաղաքս եկած ատենը, Ինէպօլիի դիմացները հասնելուն պէս, երկու ռուսական շոգենաւ գալով յիշեալ շոգենաւուն ետևէն ինկեր, և ծանուցեր են թէ պիտի ռմբակոծեն։ Ասոր վրայ Մէրսին ստիպուեր է անձնատուութեան նշան պարզել, և Ռուսք շոգենաւն առնելով տարեր են։ Մէրսին շոգենաւուն մէջ, 7–800ի չափ զօրք, բազմաթիւ վաճառականք, և 200 հազար լիրայի արժէքով վաճառք և կարասիք կայ եղեր։

Դարձեալ կարևոր լուր չկայ պատերազմի վրայ։ Զկարծուիր, որ ռուսք Ռումելիի կողմերը տարեգլխէն յառաջ կարող ըլլան մեծ շարժում մ՝ընել. ձմեռն ու զինուորական պիտոյից պատրաստութեան հարկը կզբաղեցունէ զիրենք. բայց սերվիացւոց շարմանց վրայ անդադար տեղեկութիւններ կըստանուին. Շէհր–քէօյի հրամանատարէն եկած նորագոյն հեռագրի մը նայելով՝ հինգշաբթի օրը նոյն կողմը սերվայ ու օսմանեան զօրաց մէջ պատերազմ մը սկըսեր, դեռ վերջը չէ առնուեր. և կյուսացուի որ յաղթութիւնը կայսերական զօրաց պիտի մնայ։ Տէրվիշ փաշա ալ Պաթումի կողմէն գրած է, թէ Շեվքէթիլի կողմերը քանի մը գումարտակ զբաղուած ըլլալով մանր կռիւներ կըլլան։

Այս առաւօտ գրած է Հադիդաթ, թէ հարկ եղած է մայրաքաղաքս կանչել Ահմէտ Մուխթար փաշան, և անոր տեղ կարգել Իսմայիլ Հադգը փաշան՝ կարնոյ կուսակալութեան պաշտօնը վերան մնալով։ Անատօլիի սպայակուտին գլուխ կարգեալ Ֆէյզի փաշայի պատուանշանն ալ առաջին աստիճանի վերածուեր է։

Զինուորական գործոց նախարար կարգեցաւ Ռէուֆ փաշա, որ ծովային գործոց նախարար և միանգամայն զինուորական գործոց նախարարի տեղապահ էր։

Իսկ Սայիտ փաշա՝ որ ծովային գործոց նախարարութեան պաշտօնը կատեղապահէր, ծովային գործոց նախարար անուանեցաւ։

Առջի օրը, երկուքն ալ օգոստ. Սուլթանին ներկայացան։

— Գուլանբգի (Մշոյ վիճակ) գայմագամ ընտրուեցաւ Վէյսի պէյ։

— Գոյապատի (Սինապի վիճակ) գայմագամ անուանեցաւ Մուսթաֆա էֆէնտի։

Լուր կայ, թէ Անդղիոյ զինուորական գործոց նախարարին խորհրդականը մտերս մայրաքաղաքս պիտի

դայ, և պատերազմի մասնակցելու համար Բ. Դրան հետ պիտի խորհրդակցի. բայց այս լուրն ստուգութեան կարօտ է։

— Երէկ դարձեալ նախարարաց ոմանք խորհրդակցութեան նստան կայսերական պալատան մէջ ընդ նախագահութեամբ օգոստ. Սուլթանին, ցերեկային աղօթքը Մէճիտիյէ մզկիթին մէջ ընելէն յետոյ։

— Լէվընդ Հերբլա գրած է, թէ մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպանը Ծննդեան տօնի առթիւ խնճոյք մը տալով՝ բոլոր դեսպաններն ու դեսպանուհիներն հրաւիրեր է, բաց ի անդղիական դեսպանէն ու դեսպանուհիէն։

— Հնդկաստանի Մահմետականաց հանդանակութեան դրամէն՝ մայրաքաղաքիս հիւանդանոցաց մէջ գտնուող վիրաւոր սպայից ու զօրաց բաժնուեցաւ ըստ աստիճանի, հանդանակութեան մասնաժողովոյ նախագահ Նամըգ փաշայի միջոցաւ։

— Ոչ-Մահմետականներէն Ժօզէֆ Արիսթարքի պէյ, Գօսթաքի էֆէնտի, Տիւզեան Լտվար պէյ, Զայեան Իլիաս էֆէնտի և Սալամոն էֆէնտի քաղաքային զինուոր գրուած ըլլալով՝ Օգոստ. Սուլթանին ներկայացեր և Նորին Վեհափառութեան Թիկնապահաց կարգն ընդունուեր են։

— Բ. Դրնէն հրաման դացեր է Ռուսճուքի քաղաքական պաշտօնակալաց, որ Շումլույէն Ռուսճուգ դառնան։

— Լէվընտ Հերբլոի գրածին նայելով՝ ռուսական լրտեսք տաճկերէն ու հայերէն լեզուօք յայտարարութիւններ մտցուցեր են ի Կարին, որովք կծանուցանեն թէ ժողովուրդը եթէ առաջին յարձակմեն ժամանակ անձնատուր ըլլայ, ռուսք պիտի պաշտպանեն զանոնք. իսկ եթէ անձնատուր չըլլան՝ քաղաքը կրակի պիտի տրուի և ընդհանուր կոտորած ըլլայ։

— Հաշիւ ըրեր են, թէ պատերազմին սկիզբէն հետէ Բլէվնայի վրայ արձակուած ռումբերուն համար 2 միլիոն 600 հազար ռուպլի ծախք եղած է։

— Անդղիոյ կառավարութիւնը՝ կարծես ո՛չ միայն անդղիական հիւպատոսին այլ և անդղիացի հպատակաց ուղղին եղնելը հրամայեր է։ Այժմ Կարնոյ մէջ գաղղիական և պարսկական հիւպատոսք միայն կգտնուին։

— Հնդկաստանի Սէյլան կղզւոյն Գալնպօ քաղաքին մահմետականք 25,000 ֆրանգ հանդանակելով ի նպաստ օսմանեան վիրաւորելոց, Պոմպայի օսմանեան գործակատարին զրկեր են՝ Պոլիս հասցունելու համար։

— Օգոստ. Սուլթանին կողմանէ, կըսէ Պասիրէթ, գոհունակութիւն յայտնուեցաւ Ցունաց Պատրիարքարանին, քաղաքային զինուորագրութեան յորդորող կոնդակին համար։ Այս կոնդակին տաճկերէն պատճէնը երկու օր յառաջ հրատարակեալ տեսանք տաճիկ լրագրաց մէջ. կոնդակը ի քաղաքային զինուորագրութիւն կյորդորէ զժողովուրդը, ծանուցանելով թէ պատերազմի չպիտի երթան, այլ միայն իրենց գտնուած քաղաքաց պահպանութեան պիտի յատկանան։

Ցունաց Պատրիարքը երկու օր յառաջ մեծ-եպարքոսին երթալով, խնդրեր է որ զինուորագրութենէ ազատ ըլլան եկեղեցականք, դպրոցական ուսանողք և ուսուցիչք, ընտանեաց միակ գլուխներն կամ խնամակալք, և 20 էն մինչև 40 ըլլայ զինուորագրութիւնը։ Նորին բարձրութիւնը ընդուներ է այս ամենը։

— Այս անգամ սերվիացիներէն առնուած 15 թնդանօթ մայրաքաղաքս բերուեր են, յորմէ կմակաբերուի թէ սերվաց հետ մեծ պատերազմ մ՚ալ տեղի ունեցեր է։

— Մահմուտ փաշա՝ որ ամրութեանց ղննութեան համար Էտիրնէ դացած էր, դարձաւ։

— Ռումանիայէն Սատըդ Էտհէմ փաշա հեռագրեր է մեծ Եպարքոսին, թէ լաւ խնամք կտարուի օսմանեան գերեաց և վիրաւորաց, և թէ՝ կարելոս իշխանը ի տես եղնելով մի առ մի իրենց որպիսութիւնը հարցուցեր, և հրամայեր է որ աւելի խնամք տանին և իբրև հիւր մեծարուին։

— Բ. Դուռն այս անգամ դեկտ. 20 թուով յայտարարութիւն մ՚ուղղեր է առ սերվիացիս, որով կհրաւիրէ զիրենք լաւ կշռել թէ Միլան իշխանը և նորա խորհրդականք այս երկրորդ անգամ պատերազմ բանալով իրենց վեհապետին կառավարութեան դէմ, ո՛րչափ ապերախտութիւն ըրած կըլլան, և Սերվիոյ երկրին ու ժողովրդեան ո՛րչափ աղէտ ու չարիք կհասցունեն։ Բ. Դուռը այսու կյիշեցունէ նաև 1½ տարի յառաջ բացուած պատերազմին աղետալի հետևանքը, և կայսերական կառավարութեան ամենայն դթութեամբ վարուելով՝ զօրքը գրաւուած կարևոր դիրքերէն քաշելը, զՍերվիա իւր նախնի վիճակին մէջ վերահաստատելը, և ո՛ր և է փոխարինութիւն, և ո՛ր և է երաշխաւորութիւն չը պահանջելը։ Այս յայտարարութեան մէջ ըսուած է նաև, թէ օգոստ. Սուլթանը կդիտէ որ Միլան իշխանը իւր այս ընթացքովը ինքզինքը պաշտօնանկ ըրած կըլլայ, և հարկ է որ ժողովուրդն ալ այս մասին խելամուտ դտնուի։

— Քաղաքապետութեան կողմանէ ի պաշտօնէ կծանուցուի, հացին օխան 4½ և 4¼ ծախել որոշուած ըլլալը։

— Հաղիգաթէն կլսմանամք, թէ քանի մ՚օր յառաջ Կիւմիւշ-Սուի զօրանոցին մէջ երկու ռուս գերիք թլփատուեր են, մահմետական կրօնքն ընդունած ըլլալով։

— Մէհմէտ Ալի փաշա զինուորական խորհրդական մասնաժողովոյն անդամ ընտրուեր է։

— Հինգշաբթի օրը Հագիգաթի գրածին նայելով՝ Բլէվնայի օսմանեան բանակը՝ 73 վաշտ հետեւակէ, 24 դուսմարտակ ձիաւորէ, քանի մը հարիւր չերքէզներէ և 140 դաշտային ու 37 պաշարման թնդանօթներէ կբաղկանայ եղեր։ 10 վաշտը անկանոն և ժողովրդեան մէջէն զէնք գործածելու կարող անձերէ կազմուեր է։

— Պարսից դեսպանը երեքշաբթի կայսերական պալատան մէջ ճաշեց, հրաւիրանօք օգոստափառ Սուլթանին.

— Գաւառներու մէջ քաղաքապահ զինուորաց հրամանատարութիւնը՝ տեղական կառավարիչներն ու դայմադամները պիտի ընեն։

— Կայսերական կառավարութիւնը որոշեր է՝ Պոլիս եկած փայտի և ածուխի համար որ և է տուրք չառնուլ, մինչև մարտ ամիս։ Միւս կողմանէ քաղաքապետութիւնն ալ դարձեալ կաշխատի եղեր՝ ձմերային այս կարեւորագոյն պիտոյից գինը ներկայ տարապայման բարձրութենէն իջեցունել։

— Հետևեալ դէպքը ընտանեաց ուշադրութեան կմատուցանեմք։ — Պոլիս Գատըրղայի կողմը Հնաղանդ անուն Հայ կին մը տանը խոհանոցին մէջ մէկ խոշոր գուբ մը մաքրելու համար մինչև կէս մէջքը գուբին մէջ ծռած ատենը, դիպուածով ոտքը գետնէն կկտրի և գլխի վայր գուբին մէջ կկախուի, և մէջը ջուր ալ դտնուելով՝ չկրնար խեղճ կինը ինքզինքը ազատել, կխղդուի և կմեռնի։ Տանը մէջ փոքրիկ տղեկէ մը զատ մարդ չկայ եղեր։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զինաստանի մէջ սովը ա՛յն աստիճանի հասեր է, որ օրը հաղարաւոր մարդիկ ղոհ կերթան, ողջ մնացողներն մեռելոց միսերը կուտեն, և զօրաւորն տկարին վրայ յարձակելով կսպաննէ ու կճաշակէ եղեր։

— Մօտերս օր մը Հռոմ ռուսաց և այլոց մէջ մեծ իրարանցում եղեր է պահ մը, տեղւոյն պաշտօնական լրագրաց մէջ հրատարակուած ըլլալով թէ, Ռուսիոյ կայսրորդի Վլատիմիր Օրխանիյէի մէջ ծանրապէս վիրաւորուեր է, և կայսրը Ալէքսիս որդւոյն հետ տեսնելու դացեր է։ Ներքին գործոց նախարարն հրատարակել տուեր է այս լուրը, հեռագրական պաշտօնակալէն իմանալով։ Իսկոյն անհամար հեռագրեր քաշուեր են ռուսական բանակակեդրոնը, և ստուգուեր է թէ այդպիսի դէպք մը պատահած չէ։ Հուսկ ուրեմն իմացուեր է, թէ Հռոմայ մէջ բնակեալ ռուս երեւելի ընտանիք մը Վլատիմիր և Ալէքսիս անուններով աղդականներ ունին Պուլղարիոյ մէջ, և հեռադիրն անոնց ուղղուած է։

— Կըսեն, թէ Խօդանտի նախորդ խանը՝ զոր Ռուսիա պաշտօնանկ ընելով Օրէնպուրկ բնակեցուցած էր, որսի ելած ժամանակը յաղողեր է փախչիլ Խօդանտ երթալ, և տեղւոյն ժողովուրդը ընդդէմ Ռուսիոյ կդրդէ։ Այս խանը ձերբակալելու համար՝ Ռուսիոյ կողմանէ ամեն տեղ ազդու հրամաններ դացեր են։

— Ռուսիոյ կայսրը, նախ քան զամենայն, Գերմանիոյ կայսեր հեռադրեր է Բլէվնայի անկումն, և նա ալ փութացեր է ի շնորհաւորութիւն։

— Ռումանիոյ իշխանը պատուանշան ընծայեր է Կորչաքօֆ իշխանին։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Լոնտրա. 26 դեկտ.— Զինուորական գործոց նախարարն պահանջեր է, որ քիչ ժամանակի մէջ պատրաստուին պատերազմական կարևոր պիտոյքն։

27 դեկտ.—Անդղիոյ կառավարութիւնն այս անդամ ծանուցադիր մը ղրկելով Ռուսիոյ՝ առաջարկեր է որ հաշտութեան համար ընդունած պայմանները Անդղիոյ հաղորդէ։ Անդղիոյ բռնելիք ընթացքը՝ Կորչաքօֆի տալիք պատասխանին վրայ պիտի հիմնուի։ Հոս կասկած կայ, թէ Ռուսիոյ առաջարկելիք պայմանները արդ-

գնալ պիտի ըլլան հաշտութեան։

Գլխաւոր նախարար լորտ Պիքոնսֆիլտ երէկ պալատն երթալով՝ երկար տեսակցեցաւ թագուհւոյն հետ։ Այսօր ալ նախարարաց ժողովը նիստ ըրաւ։

Պէրլին. 26 դեկտ.— Օտար տէրութեանց քով գտնուող գերմանական առաջին կարգի դեսպանք հոս հրաւիրուեցան, Պիզմարգ իշխանին հետ տեսնուելու համար։

Ռուսիոյ կառավարութիւնը՝ երբ իմացաւ, որ Անգղիոյ խորհրդարանը որոշեալ ժամանակէն յառաջ պիտի բացուի, և արդէն կոչնագիր գացած է երեսփոխանաց,—անմիջապէս հրամայեց որ բոլոր զրահաւորք սպառազինին, և Ռուսիոյ եղերքը նորանոր ամրութիւններ շինուին։

Բեղրսպուրկ. 27 դեկտ.—Լրագրաց գրածին նայելով՝ Օսման փաշա Մոսկուայի մէջ պիտի բնակի։

Փարիզ. 27 դեկտ.—Տօն Գարլոսի աղդարարեցաւ՝ Գաղղիոյ սահմանէն ելնել։

Պուքրէշ. 25 դեկտ.— Օսման փաշա այսօր Պուքրէշ հասնելով՝ անմիջապէս Ռուսաստան ուղևորեցաւ։ Կհաւատան, թէ Ռուսիոյ գահաժառանգ իշխանը Բեղրսպուրկ պիտի երթայ, և Թօթլեբէն զօրավարն պիտի յաջորդէ անոր։

Աղեկսանդրիա. 24 դեկտ.— 5000 հազար եգիպտական զօրք այսօր ճամբայ ելան Պոլիս երթալու համար։

Հռոմ. 24 դեկտ.— Բոլորովին անհիմն է այն լուրը, թէ Պոլսոյ ջուրերուն մէջ քանի մը իտալական նաւերու վար դրուելուն պատճառաւ Իտալիոյ և Թուրքիոյ կառավարութեանց մէջ տեղի ունեցած համաձայնութիւնը վերջացած և իրաւախոհութիւն գոյացած չըլլալով՝ Իտալիա երրորդ տէրութեան մը իրաւարարութեան դիմած է.

Վիէննա. 27 դեկտ.— Քաղաքական ներկայ վիճակէն այնպէս կմակաբերուի, թէ Անգղիոյ և Ռուսիոյ մէջ երթալով կտիրէ ցրտութիւնը։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

17 Դեկտեմբեր 1877

Քօնսօլիտէ		9–10
Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք	նգ. լիր.	5–15
Քրէտի »	» Օսմ. »	5– 5
Երկաթուղեաց՝	» ֆր.	25–
Թրամուէյ	Օսմ. լիր.	90
1865ի փոխառութիւն	ֆր.	47–
1863ի »	»	48–
1869ի »	»	45–
1872ի »		22–

ԴՐԱՒ, Օսմ. լիրան 100էն

Մէճիտիյէ	107–	Ռուսիոյ բօլ	88–50
Մէթալիք	119–20	Գաղղ. լիրա	87–
Պլինճ	185–	Անգղ. »	109–10
Թղթադրամ	257–	Գրիմից	50–10

ՕՐԱՑՈՑՑ ՊԱՐԶ ԵՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ 1878

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ցօրէնական

յԵրեմիա Քահանայէ Խասդիւղի

Պարունակութիւն ընդարձակին

Օրացոյց պարզ.

Աղդ. Հոդեւոր գլուխ, և Ընդհ. ժողով.

Աղդ. վարչութիւն կրօնական՝ և Քաղ. ժողով։

Աղդ. զանազան ժողովք. խորհուրդք, և հոդաբարձութիւնք։

Սկիզբն օսմանեան Տէրութեան.

Օսմանեան կայսր և կայսերազունք.

Բարձրաստիճան նախարարք Տէրութեան.

Հայազդի պաշտօնատարք ի Բ. Դուռն.

Թիւ մարդկան ընդ ամենայն երեսս երկրի.

Թիւ ազդիս Հայոց.

Արժէք դրամոց զանազան ազդաց.

Մշանջենաւոր աղիւսակ գիւտի աւուր ամսամտի.

Համեմատութիւն Եւրոպիոյ և Ցաճկատուանի ժամուց և բոպէից։

Կը ծախուի բոլոր դրավաճառաց քով, Գարզ 60 փր. Ընդարձակ 3 ղզ։

ԶԲՕՍԱՐԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԿԱՄ

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

Պարկերաղարդ

Մաքուր տպագրութեամբ, ընտիր թղթի վրայ տպուած, գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած գրքոյկ մ'է, փոքրիկ տղայոց և աղջկանց ընթերցանութեան շատ յարմար։

Կը պարունակէ օգտակար ծանօթութիւններ, բարոյալից վէպեր, լաւ խրատներ, զուարճալիքներ, և այլն։

Գինն է 1 հինգնոց՝ թղթադրամ. դրեթէ ձրի։

ՍՈԿՐԱՏԻ ՈԳԻՆ

ՐՕՍԻ ՏԸ ՃԻՒՍԹԻՆԵԱՆԻ

Ոդեկանութեան (սբիրիթիզմ) վրայ գրուած սոյն կարևոր գործը որ Պ. Յ. Սվաճեանէ թարգմանուած և Իզմիրի Աբշլոյ Աբարպեանի տպարանէն ի լոյս ընծայուած է, նոյնպէս կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր-ճատտէսի, թիւ 2, Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ դրավաճառաց քով։ Գին 25 սանթիմ։

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿՂԶԻ

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՐԴԸ

Ժիւլ Վէրն անուանի հեղինակին սոյն հետաքրքրաշարժ և հրահանգիչ գործին երկրորդ հատորն ալ Իզմիրէն հասած ըլլալով, կը ծախուի Եէնի-ճամի, Զիլինկիրլէր-ճատտէսի, թիւ 2, Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ դրավաճառաց քով։ Գին 2 ֆրանք։

ԹԵՍԱՒՐՈՍԻ

ԲԱՐՈՅԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Այս պատուական գիրքը այս անգամ շնորհիւ դեր. Խորէն եպիսկոպոսի Մխիթարեան գրաբարէն համառօտութեամբ աշխարհաբարի թարգմանուելով Իզմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն ի լոյս ընծայեցաւ մաքուր տպագրութեամբ, Ցուսալի է որ այս անմահ գործը մեծ ընդունելութիւն պիտի գտնէ ազգային վարժարաններէն և ընթերցասէր հասարակութենէն։

Գիրքը կազմեալ 316 երեսէ բաղկացած ըլլալով կը վաճառի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ դրավաճառաց քով։ Գին 3 ֆրանք

Էվդաֆը Հիւմայուն խաղինէսինտէ մահլիւլաթ տայիրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայիտէլերի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզ զիքը մահլիւլաթըն իչպու տօգսան տէօրթ սէնէսի շէհրի զիլհիճճէնին օն ալթընճը ճումա երթէսի կիւնինտէն իթիպարէն, շէհրը մէղքիւրին եիկիրմի ալթընճը պաղար երթէսի կիւնի ագշամ իւղրի սաաթ սէքիզէ գատար օն կիւն միւտտէթ զարֆընտա պէտէլաթը մուգարրէրէլերի իւզէրինէ զամմ իլէ թալիպ օլալերին՝ ուսուլինէ թէվֆիդէն պէտէլը մուխմինինին աշրընա միւսավի մէպլաղը թէէմին ադչէսի նամի իլէ տայիրէի մէղքիւրէյէ կէօթիւրտիւքլերի հալտէ բէյլերի թուրթուլաճաղը վէ միւտտէթը իլան միւնգազիյէ օլտըգտան սօնղրա նէ մըգտար զամմ օլունուր իսէ օլսուն գաթիէն գապուլ օլունմայաճաղը վէ պունա տայիր պիր կէօնա իտտայէ սէլահիյէթ օլմայաճաղը սուրէթը գաթիյէտէ իլան օլունուր։

10 Նօմ. 572 Գրյմէթի մուխմինէ, 400 պէտէլը միւզա.—Արնաուտ գարիյէսինտէ եէթմիշ զիրա արսատա մէպնի պիր օթա վէ պիր սուֆա վէ պէրմա՝ վէ օն եէտի տէօնիւմ պաղչէ վէ չիլէք թարլասը ըլա միւշթէմիլաթընտան պիր պապ մէնզիլին էլի ալթը հիսսէ իթիգարը իլէ պիր հիսսէսի։

22, 18. Ն. 5000 Գրյմէ. մուխմ. 3700 պէտէլը միւզ.—Պէօյիւքտէրէտէ՝ Բէֆէլի քէօյի ճատտէսինտէ եէթմիշ զէրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ պէր մա՝ վէ էլի զէրա պաղչէյի միւշթէմիլ շէհրի էլի ղուրուշ քիրալու պիր պապ մէնզիլ իլէ թահթընտա պիր պապ տիւքքեան։

3 Ն. 10000 Պ. Մ. 8000 Պ. Մ. —Թօփխանէտէ քեաթիպ Մուսթաֆա չէլէպի մահալլէսինտէ Զըգմաղ-ճամը սօգաղընտա եէթմիշ զէրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ պէր մա՝ վէ եիւզ գըրդ զէրա պաղչէի միւշթէմիլ շէհրի իքի եիւզ քիրալու պիր պապ մէնզիլին նըսբֆ հիսսէսի։

32. Ն. 4000 Գ. Մ. 4600 Պ. Մ. —Պէյօղլու գուրպինտէ Շէյխ-իւլ-հարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Եաղխանէ սօգաղընտա գըրդ զէրա պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

11 Ն. 4000 Գ. Մ. 2300 Պ. Մ. —Էյուպ Էնսարի ճիվարընտա Օթաղճըլարտէ Ցավուտ աղա մահալլէսինտէ Զինիյի չէշմէ սօգաղընտա սէքսէն զէրա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պէր մա՝ վէ ալթմըշ զէրա պաղչէի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

180.— 1666.— 1000.— Վէզնէճիլերտէ ճամը Ալի մահալլէսինտէ Վէզնէճիլեր ճատտէսինտէ եիկիրմի զէրա արսատա մէպնի շէհրի էլի ղուրուշ քիրալու մուգատտէմա էսկիճի կէտիյի էլեէվմ գալէմ թրաշճի տիւքքեանընըն սէլէս հիսսէսի։

56, 54.— 31666.—28220.— Պէշիկթաշտա Սինան փաշայի աթիք մահալլէսինտէ Քէօյ իչի սօգաղընտա եիւզ եիկիրմի զէրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ պէր մա՝յի միւշթէմիլ սէնէվի իւչ պին ղուրուշ քիրալու պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի իլէ, պիլա կէտիք պիր պապ չարապխանէնին ալթը հիսսէ իթիպարը իլէ պէշ հիսսէսի։

9.— 6875.— 9600 — Ղալաթատա ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Նաֆէ սօգաղընտա օթուզ պէշ զէրա արսատա մէպնի շէհրի իքի եիւզ զ. քիրայա միւթէհամիլ պիր պապ քասապ տիւքքեանընըն բուպ հիսսէսի։

108.— 1000.— 700.— Իսկիւտարտա Պաղլար մահալլէսինտէ Պալճը-եօղուշու սօգաղընտա գըրդ զէրա արսատա մէպնի մուգատտէմա աթթար էլեէվմ խարապ իքի պապ տիւքքեան։

15.— 1500.— 1100.— Իսկիւտարտա Տէպպաղլար մահալլէսինտէ Օրթա սօգատա ալթմըշ զէրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ պիր սուֆա վէ պէր մա՝ վէ եէթմիշ զէրա պաղչէի միւշթէմիլ խարապ պիր պապ մէնզիլ։

108.— 8000.— 3000.— Եէտի գուլէ գուրպինտէ քիւրէքճի պաշը Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Եէտիգուլէ ճատտէսինտէ էլի զէրա արսատա մէպնի սէնէվի իքի պին պէշ եիւզ ղուրուշ քիրալու պիր

պապ պագալ տիւքեանը կէտիլինին իւչ հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի։

20։ – 1000։ – 600։ – Պալաթ գափուսու տախիլինտէ Հաճի Ա.յսա մահալլէսինտէ Լէպլէպիճիլէր ճատտէսինտէ գէրդ ղէրա արսատա մէպնի շէհրի եիւզ ղուրուշ քիրալու քեարկիր պիր պապ լէպլէպիճի տիւքքեանքնէն օն իքի հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի։

14։ – 1500։ – 1000։ – Խասքէօյտէ Մահմուտ աղա մահալլէսինտէ գէրդ աղաճ ճատտէսինտէ թախմինէն պէշ եիւզ ղէրա պիր գէթա մէնղիլ արսասը։

67։ – 2000։ – 1150։ – Էյրի գափու տախիլինտէ Հաճի Իլեաս մահալլէսինտէ Համամ սօղաղընտա եիւզ գէրդ ղէրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ միւշթէրէք պէր մա՝ վէ ալթմըշ ղէրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

55։ – 7000։ – 12000։ – Զարշույի քէպիրտէ Քիւչիւք-Արասթէ նամ տիկէր թէրլիքճի սօղաղընտա օթուղ ղէրա արսատա մէպնի շէհրի սէքսէն ղուրուշ քիրալու պիր պապ թէրլիքճի տիւքքեանը կէտիյի։

10, 6, 4, 2։ – 12000։ – 12000։ – Սուլթան Պայազիտ գուրպինտէ Էմին պէյ մահալլէսինտէ ալթմըշ ղէրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ տէօրթ օտա վէ թահթընտա իքի պօտուրումը շամիլ շէհրի պին ղուրուշ քիրալու քեարկիր պիր պապ գահվէխանէ տիւքեանընքն պէշ հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

101։ – 3333։ – 3000։ – Տէրը սաատէթտէ Տավուտ փաշա ճատտէսինտէ եէթմիշ ղէրա արսատա մէպնի շէհրը տօգսան շուրուշ քիրալու պիր պապ մանալ աիւքեանքն եիւզ եէկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ գէրդ սէհիմ հիսսէսի։

25500։ – Սագըզ ճէպիրէսինտէ վագը արղէն սէքիզ ղէրա ալթը փարմագ վէ թուլէն պէշ ղէրա վէ պիհիսապը թէրպիի ճէման սէքսէն տէօրթ ղէրա արսալու պիր պապ տիւքեանքն սէլէս հիսսէսի։

75000։ – Մէրսինտէ վագը պիր գէթա դումրդ արսա։

500։ – 300։ – Էյրիգափու խարիճինտէ Հաճի Խոսրէվ մահալլէսինտէ ճամիի շէրիֆ սօղաղընտա եիւզ էլլի ղէրա պիր գէթա մէնղիլ արսասը։

19, 17, 15։ – 5000։ – 5000։ – Մարփուճ-ճէլարտա Զէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Ալաճա-համամ սօղաղընտա եիւզ ղէրա արսատա մէպնի տէրուունինտէ պէր մայի շամիլ շէհրի սէքսան ղէրուշ քիրալու մուգատտէմա մէնղիլ էլեէվմ պիր պապ Սալաշ տիւքեան վէ արսանքն նէսսֆի հիսսէլէրի։

13, 12։ – 4000։ – 2750։ – Զարշույի քէպիրտէ Քէպէճիլէր խանը տէրուունինտէ ֆէվգանէսինտէ օթուղ պէշ ղէրա պիլա կէտիկ մէստուտ պիր պապ օտանքն մա ճիպինլիկի։

35, 34։ – 4000։ – 2750։ – Զարշույի քէպիրտէ Քէպէճիլէր խանը տէրուունինտէ տաշրա ֆէվգանէսինտէ եէկիրմի ղէրա արսատա մէպնի շէհրի օթուղ ղրուշ քիրալու պիլա կէտիկ մա ճիպինլիք պիր պապ օտա։

397, 23։ – 140000։ – 100500։ – Խոճա փաշատա Էլվան մահալլէսինտէ Թիմուր գափու ճատտէսինտէ պէշ եիւզ եէկիրմի ղէրա արսատա եիւշ օտա վէ պիր սուֆա վէ պէր մա՝ վէ եիւշ եիւզ գէրդ ղէրա պաղչէի միւշթէմիլ շէհրի ալթը եիւզ ղուրուշ քիրալու քեարկիր պիր պապ մէնղիլ էլէ քէօմիւրճի տիւքեանը, վէ Սէրտար սօղաղընտա գահվէխանը վէ պէքեար ոտալարը։

24։ – 4000։ – 3000։ — Պապը ճաֆէրի խարիճինտէ շէյխ Մէհմէտ Կիլանի մահալլէսինտէ սէպզէխանէ նամ մահալտէ օթուղ ղէրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտայը շամիլ շէհրի եիւշ եիւզ ղուրուշ քիրալու մուգատտէմա պէրպէր էլեէվմ պիր պապ զախիրէճի տիւքեանընքն օն հիսսէ իթիպար իլէ պիր հիսսէսի։

100։ – 500։ – 350։ – Սուլթան Պայազիտ գուրպինտէ գալիչաճը Հասան մահալլէսինտէ Սուլթան Պայազիտ ճատտէսինտէ շէհրի իքի ղուրուշ քիրալու պիր պապ կէօղլէմէճի տիւքեանը արսասը միւլքինին նէսսֆի հիսսէսի։

41։ – 6000։ – 8000։ – Ճէրահ փաշատա ճանպազիյէ մահալլէսինտէ Գօճա Մուսթաֆա ճատտէսինտէ գէրդ ղէրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պէր մայի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

6։ – 3500։ – 2900։ – Գասըմ փաշատա Գամէր խաթուն մահալլէսինտէ Էլէնի սօղաղընտա եիւզ ղէրա պիր գէթա մէնղիլ արսասը։

25։ – 4000։ – 2750։ – Պօղազ իչինտէ Արնաւուտ գարիյէսինտէ վէ ճատտէսինտէ ալթմըշ ղէրա արսատէ մէպնի շէհրի իքի եիւզ ղուրուշ քիրալու պիր պապ տիւքեան տէրուունինտէ մէսան գարփուն-ճը վէ շէքերլամէճի կէտիկինին պէշ հիսսէ իթիպար իլէ պիր հիսսէսի։

63։ – 4250 – 4251 – Շեհզատէ գուրպինտէ Գալէնտէրխանէ մահալլէսինտէ Շահզատէ պաշը ճատտէսինտէ օթուղ ղէրա արսատա մէպնի շէհրի եիւզ գէրդ ղուրուշ քիրալու միւլք մա կէտիկ մուգատտէմա չիղմէճի էլեէվմ քեարկիր պիր պապ աշճը տիւքեանքն բուպ հիսսէսի։

8։ – 9000։ – 11350։ – Եուսուֆ փաշա ճիվարընտա Հաճի Պայրամ Հաֆթանի մահալլէսինտէ Գաֆէսճի սօղաղընտա սէքսան ղէրա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պէր մայի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

1։ – 2000։ – 2100։ – Լտիրնէ գափուսընտա Միհէտտին մահալլէսինտէ քիլիսէ սօղաղընտա էլլի ղէրա պիր գէթա մէնղիլ արսասը։

22։ – 20000։ – 46500։ – Զուգուր չէշմէ ճիվարընտա Միհնէսիպ Գարակէօղ մահալլէսինտէ Մահմուտ էֆէնտի մէքթէպի սօղաղընտա եիւզ ալթմըշ ղէրա արսատէ մէպնի ալթը օտա վէ իքի սուֆա վէ պէր մայի շամիլ շէհրի իւչ եիւզ ղուրուշ քիրալու պիլա պաղչէ պիր պապ մէնղիլ։

80։ – 6250։ – 4500։ – Ղալաթատա Քէմանքէշ մահալլէսինտէ Կէօմրիւկ սօղաղընտա շէհրի իքի եիւզ էլլի ղուրուշ քիրալու Թախմինէն եէկիրմի պէշ ղէրա պիր գէթա մաղարաճը տիւքեանը կէտիկինին բուպ հիսսէսի։

10։ – 1500։ – 2800։ – Տավուտ փաշա մահալլէսինտէ Պօղաճը օտալարը սօղաղընտա էլլի ղէրա արսատա մէպնի իքի օտայը շամիլ պիր պապ մէնղիլ։

48 – 10000։ – 12500։ – Թօփխանէտէ ճիհանկիր մահալլէսինտէ Գումրուլու ճատտէսինտէ եիւզ ղէրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ միւշթէրէք պէր մա՝ վէ եիւզ եէկիրմի ղէրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնղիլ։

28։ – 1500։ – 1000։ – Նարլը գափուտա Հաճի Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Նարլը գափու ճատտէսինտէ օթուղ ղէրա արսատա մէպնի խարապ վէ մէստուտ պիր պապ ղէպղէվլթճը կէտիկինին նէսսֆի հիսսէսի։

1։ – 1500։ – 1500։ – Զուգուր չէշմէտէ Միւլաքէսթիլ մահալլէսինտէ Լալէլի իմարէթի սօղաղընտա եէթմիշ ղէրա արսատէ մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ օթուղ ղէրա պաղչէյի շամիլ խարապ պիր պապ մէնղիլինին նէսսֆի հիսսէսի։

25։ – 4000։ – 3000։ – Սամաթիատա Միրախոր մահալլէսինտէ Սուճուդճը սօղաղընտա ալթմըշ ղէրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պէր մա՝ վէ էլլի ղէրա պաղչէյի շամիլ միւնհէտիմ պիր պապ մէնղիլ։

—

Սուլթան Մահմուտ խան էվվէլ թապէ սէրահ հազրէթլերի էվգաֆընտան Պէյօղլունտա Թագսիմին ճանիպը եսարընտա քային իւզերինտէ պիր պապ մահալլէպիճի տիւքեանը իլէ էպնիյէի սայիրէի միւշթէմիլ մալիւմ էլ մըգտար արսա պիլ միւզայէտէ սաթըլաճաղը, վէ պէհէր ղէրայը գայիմէ ֆիյաթը միրիյէ իլէ իւչ եիւզ եէթմիշ ղուրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ պուլընտըղը, վէ թարիխը իլանքն եէկիրմի պիրինճի կիւնի սաաթ սօղուզտէ պունքն դարարը դաթիսի վիրիլէճէյի ղաղէթալէր վասէթասը իլէ իլան օլունմըշ բաբ։ Պաղը ղաղէթալէր պու իլանը պագրլէրինտէն պիր իքի կիւն սօնղրա իճրա իթմիշ օլտըղընտան դանղը կիւն միւտտէթին խիթամ պուլաճաղը էզհանճա թէրէտտիւտի միւճիպ պուլընմըշ օլտըղընտան՝ իշ պու թէրէտտիւտին տէֆի իչուն միւտտէթը իլանքն իշպու քեանունի էվվէլ բուսինին օթուզ պիրինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնի սաաթ սօղուզտա խիթամ պուլաճաղը թալիպ լէրին մալիւմի օլմագ իւչիւն, թէքրար իլան դըլընտը էվգաֆը հիւմայուն վարիտաթ իտարէսինտէն։

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՊ ՀՈԼԼՕՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, նաև ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը։ Արտի և երիկամանց վրայ օգտակար աղդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ, և գրգռելով կենսական դործարանները կը զօրացնէ։ Իւր դեղական մեծ աղդեցութեամբը սրտախառնութիւն, կուժուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ լեցուած կաղեր, դլխի ցաւեր կը վանէ. մարսողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը՝ մաքրուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ անդամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական դիրքը կդդենու։

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈԼՕՈՒԷԻ

Մորթոյին հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալսամական յատկութեանցը չհաւասարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (չիրիփէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բոլորսվին կանցնին և կամ կլաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի, հաղի, սրտի բարախման, մանաւանդ օդացաւ (եէլ) ըսուած հիւանդութեան։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր աղդեցութեամբը խոյլ (սըրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ի՛նչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը դիմադրաւէ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մանաւորապէս Պոհճէ-գափու Թաչխանի կողմերը Պ. Գասապեանի դեղարանը՝ Նո. 7՝ կը ծախուի։

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն աօքթոր Հոլլօուէ ի Լոնտոն Օքսֆօրտ փողոց թիւ 533։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐ. Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐ
Բիզա փաշա խան թիւ 3